

Inleiding op de dienst 7-1-2024: 'Een oude droom?'

Een nieuw jaar is aangebroken – welke verwachtingen heb jij/heeft u voor 2024?

Ik heb samen met leerlingen uit de bovenbouw van een 'gekleurde basisschool' in Overvecht gesproken over hun dromen: wat zouden ze wensen voor zichzelf, maar ook voor de wereld? Er was maar één wens: vrede op aarde....

Tijdens de vredestocht heb ik een gedicht van Paul van Vliet voorgedragen: de oude droom....

Hoe houden we het dromen levend?

Vanmorgen horen we over twee mensen, Simeon en de hoogbejaarde Hanna – beiden hebben het dromen nooit verleerd...

Twee hoofdrolspelers vanmorgen: Simeon en Hanna.

Twee mensen die de tijd op haar kop zetten: zij leven in de adventstijd ná kerst. Alsof ze hun tijdsbegrip kwijt zijn en niet meer weten in welke tijd ze leven. ...

Wanneer beiden het kind Jezus zien in de tempel herkennen ze dit kind. En dat is opvallend, want àlle zonen van Israël worden voorgesteld aan de Eeuwige naar de Tora-voorschrift in Exodus 13:2 “Wijd alle eerstgeborenen aan Mij; alles wat bij de Israëlieten of bij hun vee als eerste de moederschoot verlaat behoort Mij toe”-om je eerstgeboren zoon dan ‘vrij te kopen’ offer je dan een koppel tortels of twee duivenjongen’ (Lev.12:8). Een vast ritueel, een joodse traditie en ook Maria en Jozef houden zich daaraan. Maar ze zijn natuurlijk niet de enigen; dus Simeon en Hanna zien zo heel wat eerstgeborenen aan zich voorbijgaan.

Waarom zien ze aan dit kind iets bijzonders?

En waaraan herkennen zij het als de beloofde Messias?

Op schilderijen is het vaak duidelijk te zien dat het kind een bijzonder kind is (aureool, kleding, in het licht gezet enz.), maar zo probeert de schilder weer te geven dat het om Jezus gaat.

Ik denk trouwens dat dat ook zo is met de evangelisten; zij proberen op allerlei manieren aan te geven om wie het nu gaat, met wie we nu van doen hebben, welke rol dit kind gaat spelen en speelt in de Bijbelse geschiedenis.

Ze werpen hun licht op hem. A.h.v. dit verhaal wil ik dat laten zien.

Je kunt dit verhaal over Simeon en Hanna alleen bij Lukas vinden; dat is al een belangrijk gegeven. Lukas voegt dit verhaal dus toe en daar zal hij zeker zijn bedoeling mee hebben. Welke?

Twee mensen, die leven in tijd van advent, van verwachting. Hun hele leven is daarop ingericht: ze verlangen de vertroosting en verlossing van Israël in de persoon van de messias.

Van Simeon (= hij heeft gehoord) wordt gezegd dat de heilige geest op hem rustte; m.a.w. een verlicht mens. Hij rekent erop dat hij een teken van hoop te zien zal krijgen en hij ziet dat teken in het kind Jezus.

Van Hanna (= hij heeft mij begenadigd) wordt meer verteld, ook al is het in een bijzinnetje: zij is profetes, dochter van Fanoëël, uit de stam Aser en al jong weduwe geworden. Inmiddels al op hoge leeftijd gekomen.

Informatie van Lukas over haar achtergrond kan niet zonder bedoeling gegeven zijn:

- profetes: iemand die voor-licht: die het heden kan uitleggen, verklaren, a.h.v. het verleden en met het oog op de Eeuwige. Een eenzame job: en meestal zijn profeten helemaal niet geliefd, want ze zijn kritisch, wijzen op dingen die je helemaal niet wil zien, roepen op tot omkeer, boete....profeten in de Bijbel zijn meestal mensen die niet uit vrije wil profeet geworden zijn, maar puur omdat de Eeuwige hen daartoe riep. Je doet het niet voor je lol...!
- dochter van Fanoëël: wie Fanoëël was, is onduidelijk. Over Hanna's vader is niets bekend, maar wel over de stam, waaruit zij afkomstig is: de stam Aser (= gelukkig, blij):
 - o wanneer Jacob voelt, dat hij sterven gaat, geeft hij aan al zijn zonen een zegen mee. Ook aan Aser, zijn 8^e zoon: Aser, rijk aan de fijnste spijzen, voedsel voor koningen

brengt hij voort (Gen.49:20). Het zal Aser dus aan niets ontbreken: voor zijn natje en droogje is gezorgd.

- Wanneer Mozes voelt dat hij sterven gaat, geeft hij aan alle stammen van Israël een zegen mee. Over de stam Aser spreekt hij uit: Gezegend is Aser, nog meer dan zijn broeders, moge hij bij hen allen geliefd zijn. Hij zal waden door de olijfolie, en al zijn steden zijn versterkt met grendels van ijzer en brons. Niets zal hem deren zolang hij leeft (Deut.33:24,25).

→ Voorspoed en geluk: geliefd onder de andere stammen, rijk in olie en zo sterk: niets kan hem deren! Klinkt geweldig: wat een toekomst muziek!

- Ja, maar lezen we verder in de Bijbel dan komen we de stam Aser tegen in ballingschap, net als de andere stammen overigens. Maar alleen de stam Aser is niet teruggekeerd uit die ballingschap! Er zijn dus maar zeer weinig nakomelingen uit die stam over! Bijna van de aardbodem weggeveegd!

Wat een wereld van leed zit er achter zo'n bijzinnetje: "dochter van Fanoëël, uit de stam Aser!"

- En alsof het nog niet genoeg is vermeldt Lukas ook nog dat deze vrouw maar kort getrouwd geweest is omdat haar man overleed en zij de rest van haar leven weduwe gebleven is. Van kinderen spreekt Lukas niet, maar als je zo de informatie leest dan gaat er een wereld van verdriet en eenzaamheid voor je open.

Wat een levensgeschiedenis!

Je zou het geloofsbijltje er bij neergooien! Al die mooie zegenwoorden van vader Jacob en Mozes, wat koop je ervoor? Niets dan narigheid brengt het leven voort! Zo zou je kunnen denken.....God bij de prullenbak zetten omdat je leven een puinhoop is en je van God zo weinig zegen ervaart.....

Het bijzondere is dat deze vrouw, Hanna, juist dag en nacht te vinden is in de tempel. Ze is er als het ware kind aan huis. Wat doet ze daar? Wat heeft ze daar te zoeken?

Net als Simeon leeft zij in adventstijd: zoekt ze naar tekenen van God, zoekt ze naar licht, naar openbaring. Het kan toch niet zijn, dat het leven zinloos is? Dat je aan de goden bent overgeleverd? Het kan toch niet waar zijn, dat de God van Abraham, Izaäk en Jacob zijn handen heeft afgetrokken van zijn volk? Dat hij de boel de boel laat? Dag en nacht zoekt ze de Eeuwige op: met gebed, met vasten.

Hanna en Simeon: beiden zijn in de tempel als Jezus daar zijn naam krijgt: God redt.

Antwoord op ons hopen, antwoord op hun dromen?

Waar haalden ze de moed vandaan? Waar haalden ze het geloof vandaan om te blijven hopen?

Ben je al zo oud, zo getekend door het leven, zo teleurgesteld ook in het leven, deuken opgelopen.....ach, zo oud hoef je niet te zijn om het geloofsbijltje er bij neer te gooien. Vragen als: waarom laat God dit allemaal toe? waarom grijpt Hij niet in, bestaat Hij wel? worden gesteld door jong en oud.

Maar het lijkt wel of deze mensen tegen de wanhoop in, tegen alle ongelof in, de geest krijgen om het tegendeel uit te schreeuwen. Dan denk ik ook aan Dietrich Bonhoeffer, die met de dood voor ogen, dat bekende lied weet te dichten:

*In goede machten liefderijk geborgen
verwachten wij getroost wat komen mag.
God is met ons des avonds en des morgens,
is zeker met ons elke nieuwe dag. (lied 511 vers 7)*

Hopen tegen alle wanhoop in, leven in adventstijd - blijven uitzien naar tekenen van hoop, van licht. We kunnen veel leren van deze mensen, van Simeon en de hoogbejaarde Hanna. Mensen met visie. Zij zien meer dan andere mensen....

Zulke mensen hebben wij ook nodig in onze tijd.

Is dat misschien de reden dat Lukas dit verhaal heeft toegevoegd aan zijn evangelie? Dat zulke mensen goud waard zijn? Mensen met visie...

Soms komen ze uit onverwachte hoek:

- Dietrich Bonhoeffer zingt het uit in zijn dodencel
- We hebben Ramses Shaffy horen zingen over een onmogelijke droom
- Paul van Vliet dichtte over 'De oude droom'
- De kinderen in Overvecht...

Voor dromen ben je nooit te jong, maar ook nooit te oud....

Helmond, Corine Beeuwkes-van Ede